

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ МЕХАНІЗМУ ПОБУДОВИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Анотація. Визначено сутність поняття "механізм". Розроблено авторське бачення механізму побудови паливно-енергетичного комплексу України.

Аннотация. Определена сущность понятия "механизм". Разработано авторское видение механизма построения топливно-энергетического комплекса Украины.

Annotation. The essence of the concept "mechanism" is defined. The author's seeing of the mechanism of construction of the fuel and energy complex of Ukraine has been defined.

Ключові слова: механізм, паливно-енергетичний комплекс.

Енергозабезпеченість економіки України залежить як від зовнішніх, так і внутрішніх факторів. Проте, враховуючи географічне положення України та обмежені можливості впливу на суб'єктів світового ринку енергоресурсів, більш прийнятним видається налагодження механізму паливно-енергетичного комплексу. Це дозволить створити запас міцності для протидії несприятливим зовнішнім умовам.

Україна належить до держав, недостатньо забезпечених власними енергоресурсами. За цим показником вона відстає від країн Західної Європи, в тому числі й таких, як Німеччина і Франція. Окремими видами палива Україна забезпечена лише на 20 – 30 % і тільки вугіллям – на 100 %. Водночас Україна має найбільш енергомістку економіку. Енергомісткість національного доходу України у 4 – 6 разів вища, ніж у Японії та країнах Західної Європи. Споживання умовного палива на душу населення у нас становить приблизно 6,5 т, тоді як у перелічених країнах тільки 4,2 – 5,5 т. Основними видами енергоресурсів в Україні є кам'яне вугілля, нафта, газ, атомна і водна енергія [1]. Тому формування механізму побудови паливно-енергетичного комплексу в Україні є актуальним і становить інтерес для дослідження.

Мета цієї роботи – визначення сутності механізму побудови паливно-енергетичного комплексу. Об'єктом роботи є паливно-енергетичний комплекс України, предметом – механізм його побудови.

"Механізм" як економічну наукову категорію визначають так: "1) це система, пристрій, спосіб, що визначають порядок певного виду діяльності; 2) внутрішній пристрій машини, устаткування тощо – система певних ланок та елементів, що приводить їх у дію" [2].

Азриліян А. Н. [3] у "Великому економічному словнику наводить своє визначення поняття "механізм":

- 1) послідовність станів, процесів, що визначає собою дію, явище;
- 2) система, пристрій, що визначає порядок деякого виду діяльності;
- 3) внутрішню побудову машини, приладу, апарату, що приводить їх у дію.

Таким чином, механізм побудови паливно-енергетичного комплексу становить систему станів, процесів, державних впливів на паливно-енергетичний комплекс, що визначає порядок його роботи і дозволить знизити витрати палива і знизити залежність України від зовнішніх постачальників енергоресурсів. Механізм побудови паливно-енергетичного комплексу має об'єднувати суб'єктів паливно-енергетичного комплексу України і вимагає розробки узгодженої політики їх розвитку та удосконалення енергоефективності економіки загалом. Виникає необхідність обґрунтування комплексної системи нормативно-правового, інституційного та фінансового забезпечення реалізації державної політики в управлінні паливно-енергетичним комплексом. Тільки комплексний підхід до їх розробки і визначення пріоритетних напрямів дозволить забезпечити зниження втрат паливно-енергетичного комплексу, що має знизити енергоємність виробництва.

Література: 1. Стельмашук А. М. Державне регулювання економіки : навчальний посібник / Стельмашук А. М. – Тернопіль : ТАНГ, 2000. – 315 с. 2. Економічна енциклопедія : у 3-х томах / під заг. ред. С. В. Мочерного та ін. – К. : Видавничий центр "Академія", 2001. – 848 с. 3. Большой экономический словарь / под ред. А. Н. Азрилияна. – 7-е изд., доп. – М. : Институт новой экономики, 2011. – 1472 с.